

**SAVA
OSIGURANJE**

Akcionarsko društvo za osiguranje
Član Sava Re Grupe

OPŠTI USLOVI

ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA

Beograd, 2008. godine

Broj: 02-2733

Na osnovu člana 36. stav 1. tačka 1. Statuta "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd, Upravni odbor "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd, na svojoj IX redovnoj sednici održanoj dana 04.09.2008. godine, doneo je sledeći akt:

OPŠTI USLOVI

ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA

I UVODNE ODREDBE

Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju ova značenja:

- 1) **“osiguravač”** - društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju,
- 2) **“ugovarač osiguranja”** - lice koje sa osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju,
- 3) **“osiguranik”** - lice čiji je usev, odnosno plod osiguran i kome pripadaju prava iz osiguranja,
- 4) **“premija”** - iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju,
- 5) **“suma osiguranja”** - suma na koju je usev, odnosno plod osiguran ukoliko iz sadržine ugovora o osiguranju ne proističe nešto drugo,
- 6) **“polisa”** - isprava o ugovoru o osiguranju,
- 7) **“list pokrića”** - potvrda koja privremeno zamenjuje polisnu.

II OPŠTE ODREDBE

Osigurani slučaj

Član 1.

1) Događaj za koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača,

2) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj onog trenutka kada je jedna od osiguranih opasnosti počela da prouzrokuje štetu na osiguranim usevima i plodovima.

Kad je ugovor o osiguranju zaključen

Član 2.

1) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude.

2) Ugovor o osiguranju je zaključen kada ugovarači potpišu polisu osiguranja ili list pokrića.

3) Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguravača.

5) Pismena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju vezuje ponuđača, ako ponuđač nije odredio kraći rok, za vreme od osam dana od dana kada je ponuda prispela osiguravaču.

5) Ako osiguravač iz prethodnog stava ne dobije ponudu koja ne odstupa od uslova pod kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen.

6) U slučaju iz prethodnog stava, ugovor o osiguranju se smatra zaključenim kada je ponuda prispela osiguravaču.

7) Ako osiguravač povodom pismene ponude zatraži kakvu dopunu ili izmenu, kao dan prijema ponude smatraće se dan kad osiguravaču bude predata tražena dopuna ili izmena, odnosno kad bude obavешten o prihvatanju njegovih uslova.

8) Ako ponuđač po traženju iz prethodnog stava ne obavesti osiguravača u roku od osam dana o prihvatanju njegovih uslova, smatra se da nije prihvatio uslove osiguranja i da je odustao od zaključenja ugovora o osiguranju.

Polisa i list pokrića

Član 3.

(1) U polisi moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, suma osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija osiguranja, datum izdavanja polise i potpisi ugovornih strana.

(2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamenjena listom pokrića u koji se unose bitni elementi ugovora. List pokrića može trajati najviše mesec dana.

(3) Osiguravač je dužan upozoriti ugovarača osiguranja da su opšti uslovi osiguranja sastavni deo ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uslovi nisu štampani na samoj polisi.

(4) Izvršenje obaveze iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polisi.

(5) U slučaju neslaganja neke odredbe opštih ili posebnih uslova i neke odredbe polise primeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise i neke njene rukopisne odredbe primeniće se ova poslednja.

(6) Prema sporazumu ugovarača, polisa može glasiti na određeno lice, po naredbi ili na donosioca.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 4.

Ugovor o osiguranju se zaključuje sa određenim rokom trajanja:

- 1) za vreme od jedne godine ili kraće - kratkoročno osiguranje
- 2) za vreme preko jedne ili više godina - višegodišnje osiguranje.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 5.

(1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24-og časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ako je do toga dana plaćena premija, inače po isteku 24-og časa dana kada je plaćena premija osiguranja, ukoliko se drugačije ne ugovori i ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava (3) ovog člana.

(2) Ako je ugovoreno plaćanje premije u određenim rokovima ili plaćanje premije virmanom, obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje po

isteku 24-og časa dana koji je u polisi osiguranja naznačen kao početak osiguranja, ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava (3) ovog člana.

(3) Pored ispunjenja uslova iz stava (1) i (2) ovog člana, početak obaveze osiguravača za naknadu iz osiguranja određuje se za pojedine useve i plodove za sledeće vreme:

1) kod vinograda, maline i hmelja - po izbijanju lastara iz pupoljaka,

2) kod voća - kada se sasuše, odnosno opadnu krunični listići sa 50% cvetova iste sorte,

3) kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala, ukrasnog šiblja i mladih šumskih kultura - od početka vegetacije, odnosno od momenta nicanja ili zasađivanja,

4) kod povrća, duvana i cveća - od dana rasađivanja, a ako se povrće ili cveće proizvodi setvom na stalnom mestu - od momenta nicanja,

5) kod žitarica i ostalih useva koji nisu navedeni u tački 1)-4) ovog stava - od momenta nicanja.

(4) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja za pojedine useve i plodove prestaje:

1) kod žitarica, uljanih biljaka, konoplje, lana, krmnog bilja i useva ostavljenih za seme - kad budu pokošene, požnjevene, ili na drugi način ubrane,

2) kod korenastog i krtolastog bilja - kad se koren ili krtola izvadi iz zemlje,

3) kod voća, grožđa, hmelja i povrtarskog bilja - kad plod, odnosno rod bude obran,

4) kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala kao i kod mladih šumskih kultura, ukrasnog šiblja i vrbe za pletarstvo - po izvršenom vađenju ili rezanju,

5) za sve ostale useve i plodove koji nisu navedeni u tački 1)-4) ovog stava, najkasnije do 31. oktobra u 24 časa, osim za kulture gde je agrotehnički rok žetve, odnosno berbe produžen i posle 31. oktobra, kod kojih obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj žetvi ili berbi,

6) za sve useve i plodove obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje najkasnije u 24 časa 31. decembra.

(5) Ako osigurani usevi, odnosno plodovi ne budu požnjeveni i obrani najkasnije u roku od 10 dana po završetku žetve, odnosno u dotičnom mestu, obaveza osiguravača prestaje po isteku 24-og časa 10-og dana.

Plaćanje premije

Član 6.

(1) Ugovarač osiguranja dužan je da plati premiju osiguranja, ali je osiguravač dužan da primi isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.

(2) Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako treba da se isplati odjednom, plaća se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.

(3) Mesto plaćanja premije je mesto u kome ugovarač osiguranja ima svoje sedište, odnosno prebivalište ili boravište.

(4) Premije osiguranik mora da plati osiguravaču neposredno, njegovom predstavniku, poštom ili preko banke.

Ako se premija uplati poštom ili virmanom preko banke ili posredstvom druge organizacije kod koje se vodi račun osiguravača, smatraće se da je premija plaćena kada banci, odnosno organizaciji kod koje se vodi račun, stigne novčana doznaka u korist osiguravača ili nalog (virman) ugovaračeve banke, odnosno organizacije da odobri na računu osiguravača iznos označen u nalogu.

(5) Ako se ugovori plaćanje premije u ratama ili unazad, može se računati ugovorena kamata. Ako se dospela rata premije ne plati u ugovorenom roku, može se računati zatezna kamata.

Sprečavanje osiguranog slučaja i spašavanje

Član 7.

(1) Osiguranik je dužan da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posledice.

(2) Osiguravač je dužan da nadoknadi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posledice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspeha.

(3) Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.

(4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača smanjuje se za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

(5) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršenja odredaba o zaštitnim merama iz ovog člana.

(6) Ako je sa osiguranikom ugovoren ili mu je određen rok do koga se moraju sprovesti mere za sprečavanje ostvarenja ili povećanja opasnosti, naknada se osiguraniku isplaćuje i onda kad je osigurani slučaj nastao do isteka ugovorenog roka, i ako je šteta u uzročnoj vezi sa ugovorenim propisanim, odnosno određenim mu zaštitnim merama.

Način obaveštavanja

Član 8.

(1) Sva obaveštenja i prijave koje su ugovorne strane dužne da učine u smislu odredaba ovih Uslova, moraju se potvrditi pismeno, ako su učinjene usmeno, telefonom, ili na koji drugi način.

(2) Kao dan obaveštenja, odnosno prijave, smatra se dan kada je primljeno obaveštenje, odnosno prijava. Ako se obaveštenje, odnosno prijava šalje poštom preporučeno, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti.

(3) Sporazumi koji se odnose na sadržinu odgovora punovažni su samo ako su zaključeni u pismenom obliku.

Promena adrese - naziva (firme)

Član 9.

(1) Osiguranik, odnosno ugovarač osiguranja je dužan da o promeni imena ili adrese stana, odnosno promeni naziva - firme i sedišta (poslovnih prostorija) obavesti osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promene.

(2) Ukoliko osiguranik ne obavesti osiguravača o promenama iz prethodnog stava, za punovažnost obaveštenja koje šalje osiguravač dovoljno je ako je on uputio osiguraniku preporučeno pismo prema poslednjim podacima o adresi stana,

poslovnim prostorijama, odnosno nazivu firme kojima raspolaže. Obaveštenje postaje punovažno dana koga bi prema redovnom toku stvari postalo punovažno da nije bilo promena iz prethodnog stava.

Izmene Uslova osiguranja i Tarifa premije

Član 10.

(1) Na postojeće ugovore o osiguranju zaključene na trajanje duže od godinu dana izmene u uslovima osiguranja i tarifama premija, izvršene posle zaključenja ugovora o osiguranju, primenjivaće se tek po isteku tekuće godine osiguranja.

(2) Osiguravač je dužan da pismeno ili na drugi pogodan način obavesti ugovarača osiguranja o izvršenim promenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

(3) Ugovarač osiguranja ima pravo da u roku od 60 dana od dana prijema obaveštenja o izvršenim izmenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija, otkaže ugovor o osiguranju.

(4) U slučaju otkaza iz prethodnog stava ugovor o osiguranju prestaje u 24 časa poslednjeg dana tekuće godine osiguranja u kojoj je izvršena izmena uslova osiguranja, odnosno tarife premija.

(5) Ako ugovarač osiguranja ne otkaže ugovor u roku određenom u stavu (3) ovog člana, ugovor o osiguranju se menja sa početkom naredne godine osiguranja u skladu sa izvršenim izmenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

Naročiti osnovi za gubitak prava na naknadu

Član 11.

Osiguravač nije u obavezi da isplati ugovorenu naknadu, ako je šteta prouzrokovana namerno ili prevarom od strane ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.

Pravna situacija posle nastanka osiguranog slučaja

Član 12.

(1) Oštećeni usevi, odnosno plodovi ostaju osiguraniku.

(2) Posle nastanka osiguranog slučaja preostali usevi ili plodovi, odnosno ponovno zasejani (zasađeni) usevi i plodovi, osigurani su na visinu razlike između prvobitne sume osiguranja i isplaćene naknade.

Nadležnost u slučaju spora

Član 13.

U slučaju spora između osiguranika, odnosno ugovarača osiguranja i osiguravača, nadležan je stvaru nadležni sud prema mestu zaključenja ugovora o osiguranju.

III POSEBNE ODREDBE

Predmet osiguranja

Član 14.

(1) Osigurani su: usevi (uključujući postrne, poduseve i međuuseve); plodovi, livadske trave, lekovito bilje, ukrasno bilje; voćnjaci i vinogradi; mladi voćnjaci i vinogradi pre stupanja u rod; voćni, lozni i šumski sadni materijal; mlade šumske kulture do navršene 6 godine; vrba za pletarstvo i trska.

(3) Osigurano je kod useva i plodova navedenih u polisi:

1) kod žitarica, uljanih biljaka i ostalih kultura ostavljenih za seme samo zrno (seme); kod žitarica se može osigurati i stabljika (slama - kukuruzovina), a kod sirka-metlica, ukoliko se to posebno ugovori;

2) kod korenastog i krtolastog bilja - koren i krtola;

3) kod povrtarskog, lekovitog i ukrasnog bilja - prema svrsi gajenja;

4) kod konoplje - stabljika, a ako se proizvodi za seme, samo seme; kod konoplje za seme osiguranjem se može obuhvatiti i stabljika, ukoliko se to posebno ugovori;

5) kod lana - stabljika i seme;

6) kod hmelja - plod;

7) kod pamuka - plod (čaura);

8) kod maka - seme i opijum;

9) kod duvana - list; ako se proizvodi i za seme, onda i seme ukoliko se to posebno ugovori;

10) kod krmnog bilja i livadskih trava - krmna masa, a kada se proizvodi za seme - samo seme;

11) kod rasada - biljka;

12) kod voćnjaka i vinograda - samo rod, odnosno plod, a ako se posebno ugovori osigurati se može i stablo, odnosno čokot;

13) kod mladih voćnjaka i vinograda pre stupanja u rod - stablo, odnosno čokot;

14) kod mladih šumskih kultura - stablo;

15) kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala - podloge, kalemovi, reznice i sadnice, kao i kalem grančice kod voćaka i lastari (vioke) kod vinograda - samo umatičenih zasada;

16) kod vrbe za pletarstvo - pruće;

17) kod trske - stabljika.

(3) Postrni usevi, podusevi i međuusevi su obuhvaćeni osiguranjem samo u slučaju ako su na polisi posebno osigurani i ako je na njih plaćena posebna premija.

(4) Usevi i plodovi, kao i ostale kulture navedene u stavu (1) ovog člana, već oštećeni jednom od rizika od kojeg se vrši osiguranje, ne mogu biti osigurani.

(5) Ako se posle zaključenja ugovora o osiguranju pre ili posle ostvarenja osiguranog slučaja utvrdi da je osigurani usev, odnosno plod pre zaključenja ugovora o osiguranju bio oštećen od rizika koji je pokriven tim osiguranjem osiguravač može zahtevati poništenje ugovora.

(6) U slučaju poništenja ugovora o osiguranju iz razloga navedenog u prethodnom stavu, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo zahtevati naplatu premije za period osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.

Osigurane opasnosti (rizici)

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova od osnovnih opasnosti: grada, požara i groma dok su usevi, odnosno plodovi, nepožnjeveni i neobrani.

(2) Ako se ugovori i dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i plati odgovarajuća dopunska premija, osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu od dopunskih opasnosti:

- 1) kod svih useva i plodova - od poplave, prolećenog mraza i oluje;
- 2) kod voća i grožđa - od posolice.

(3) Osiguranje od dopunskih opasnosti može se zaključiti za useve i plodove društvenog sektora i udruženih poljoprivrednih proizvođača, a ako je na kolektivnoj osnovi, i individualnih poljoprivrednih proizvođača.

Pod pojmom kolektivnog osiguranja podrazumeva se osiguranje kojim je obuhvaćeno najmanje 50% površina pod određenom kulturom ili najmanje 30 domaćinstava sa svim površinama pod određenom kulturom na teritoriji jednog naseljenog mesta.

(4) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete samo u gubitku količine prinosa, a ne i u kvalitetu, osim kod:

- 1) konoplje i lana za vlakno,
 - 2) sirka za metle,
 - 3) voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala i sadnog materijala ukrasnog šiblja i drveća,
 - 4) vrbe za pletarstvo,
- u kojim slučajevima se naknađuju i štete u gubitku kvaliteta.

(5) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu i gubitkom kvaliteta kod:

- 1) useva i plodova za proizvodnju semena,
- 2) voća,
- 3) stonog grožđa,
- 4) duvana,

ako je ugovoreno dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i ako je plaćena odgovarajuća dopunska premija.

(6) Osiguranje od dopunskih rizika može se zaključiti samo ako se prethodno zaključi osiguranje od osnovnih rizika, izuzev ako je osigurani rizik, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.

Opasnosti koje nisu obuhvaćene osiguranjem

Član 16.

Iz osiguranja su isključene štete koje nastanu usled terorizma. Pod terorizmom se podrazumeva svaki akt nasilja preduzet u nameri da se naškodi nekoj državi, međunarodnoj organizaciji ili političkom pokretu.

Akt nasilja može se ogledati u prouzrokovanju požara, prouzrokovanju eksplozije ili rušenja, izvršenju otmice lica, izazivanju opasnosti za život ljudi i imovinu preduzimanjem kakve druge opšteopasne radnje ili upotrebom opšteopasnog sredstva, i sl. kojim se stvara osećanje nesigurnosti kod građana.

Suma osiguranja

Član 17.

(1) Usevi i plodovi osiguravaju se za iznos koji odredi osiguranik (suma osiguranja), ali najviše do visine očekivane stvarne vrednosti u dotičnoj godini, ako drugačije nije ugovoreno.

(2) Kao osnova za izračunavanje vrednosti useva, odnosno plodova uzima se visina očekivanog prinosa i slobodna tržišna cena koja se očekuje da će biti u dotičnoj godini posle žetve, odnosno berbe, zaštitna cena ako se tako ugovori, ili cena ugovorena sa organizatorom proizvodnje.

Obaveza osiguranja svih useva i plodova iste vrste

Član 18.

(1) Ugovarač osiguranja je obavezan da osigura sve površine pod usevima i plodovima iste vrste. To se odnosi i na useve i plodove koji se kolektivno osiguravaju, ukoliko kolektivno osiguranje nije drugačije ugovoreno.

(2) Kod pravnih lica, u pogledu obaveze osiguranja svih useva i plodova iste vrste iz stava (1) ovog člana, odvojeno se posmatraju pojedini delovi preduzeća, odnosno pojedine organizacione jedinice istog osiguranika.

(3) Ako se ne osiguraju svi usevi, odnosno plodovi iste vrste po prethodnim stavovima, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osigurane i stvarne površine pod tim usevima i plodovima. Kada je ugovor o osiguranju zaključen po broju stabala ili čokota, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osiguranog i stvarnog broj stabala ili čokota.

(4) Ako u toku trajanja osiguranja nastane promena u strukturi osiguranih površina ugovarač osiguranja je obavezan da to bez odlaganja prijavi osiguravaču.

(5) Ukoliko ugovarač osiguranja ne udovolji svojoj obavezi prijave promene iz prethodnog stava, pa se po nastanku osiguranog slučaja utvrdi neslaganje između osiguranih i stvarno zasejanih površina, odnosno između osiguranog i stvarnog broja stabala ili čokota, naknada iz osiguranja će se iplatiti po odredbama stava (3) ovog člana.

Smanjenje ili povećanje sume osiguranja i premije

Član 19.

(1) Ugovarač osiguranja ima pravo da traži smanjenje sume osiguranja, ako stvarna vrednost osiguranog useva, odnosno ploda iste vrste bude manja od sume osiguranja, i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.

(2) Srazmerno smanjenju sume osiguranja iz prethodnog stava smanjuje se i premija osiguranja za vreme od dana podnošenja pismenog zahteva osiguravaču za smanjenje sume osiguranja, pa do isteka trajanja osiguranja.

(3) Smanjenje sume osiguranja i premije iz stava (1) i (2) ovog člana ugovarač osiguranja može pismeno da zahteva do početka žetve odnosno berbe tog useva ili ploda na parcelama za koje se traži smanjenje.

(4) Ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva povećanje sume osiguranja ako se tokom trajanja osiguranja poveća stvarna vrednost osiguranog useva ili ploda, i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.

(5) Srazmerno povećanju sume osiguranja iz prethodnog stava, povećava se i premija osiguranja.

(6) Ako neki od osiguranih useva uopšte nije zasejan, odnosno zasađen, te osiguravač nije nosio nikakav rizik, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.

(7) Ugovarač osiguranja može podneti pismeni zahtev za otpis ili povraćaj premije iz prethodnog stava do početka žetve, odnosno berbe useva iste vrste u dotičnom mestu.

(8) Ako je osigurani usev ili plod za vreme trajanja osiguranja uništen štetnim događajem koji nije obuhvaćen osiguranjem, premija se smanjuje srazmerno vremenu od dana uništenja useva, pa do dana kada bi prestala obaveza osiguravača za nošenje rizika po odredbama člana 5. stava (4) ovih Uslova.

(9) Ugovarač osiguranja može podneti pismeni zahtev za smanjenje premije iz prethodnog stava najdalje u roku od 15 dana računajući od dana uništenja useva ili plodova.

(10) Ako osigurani usev ili plod bude uništen pre početka obaveze osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.

(11) U slučaju uništenja osiguranog useva ili ploda iz prethodnog stava ugovarač osiguranja može podneti pismeni zahtev za otpis premije najdalje u roku od 15 dana računajući od dana nastalog uništenja osiguranog useva ili ploda.

Nedeljivost premije

Član 20.

(1) Premija iz tarife premija važi za jedan period osiguranja, tj. za vreme od zaključenja osiguranja pa do žetve, odnosno berbe, ukoliko u Posebnim uslovima osiguranja to nije drugačije regulisano, ali najviše godinu dana.

(2) Utvrđena premija osiguranja ne može se smanjiti zbog skraćanja roka trajanja osiguranja, osim u slučajevima iz člana 18. ovih Uslova.

(3) Ako je usev ili plod istovremeno osiguran od više rizika, pa je tokom trajanja osiguranja došlo do ostvarenja nekog od osiguranih rizika, osiguravač zadržava celokupnu premiju za sve rizike.

Pregled stanja osiguranih useva i plodova (revizija rizika)

Član 21.

(1) Osiguravač ima pravo da u toku trajanja osiguranja vrši pregled osiguranih useva i plodova radi utvrđivanja stanja u vezi sa obavezama koje proističu iz zaključenog ugovora o osiguranju.

(2) Pregled i utvrđivanje stanja useva vrše osiguravač i osiguranik zajedno.

(3) Po izvršenom pregledu iz stava (1) i (2) ovog člana, sastavlja se zapisnik o utvrđenom stanju.

Obaveze osiguranika kad nastane osigurani slučaj

Član 22.

Kad nastane osigurani slučaj na osnovu koga se traži naknada, osiguranik je dužan:

1) da odmah, a najkasnije od tri dana po saznanju, prijavi osiguravaču da je nastao osigurani slučaj,

2) ako je prijava učinjena usmeno ili telefonom mora se odmah, a najkasnije u roku od tri dana, potvrditi pismeno,

3) u prijavi o nastalom osiguranom slučaju treba navesti dan i čas nastanka, na kojim je usevima odnosno plodovima i površinama nastala šteta, i to po vrstama useva i parcelama,

4) u slučaju da usevi, odnosno plodovi budu oštećeni za vreme žetve (berbe) osiguranik je dužan da i pre procene štete izvrši žetvu ili berbu, a u cilju sprečavanja daljeg povećanja štete,

5) kada se oštećeni usev ili plod mora požnjati ili obrati, a procena štete još nije izvršena, osiguranik je dužan da ostavi nedirnite (nepožnjevene, neobrane) kontrolne uzorke od po najmanje 10 m² oštećenog useva, kod vinograda 10 čokota, a kod voćnjaka nekoliko stabla na donjem, srednjem i gornjem delu parcele, po dijagonali, koji će poslužiti kao osnova za procenu štete; kod kultura kod kojih se žetva - berba vrši mašinski - kombajniranjem, osiguranik je dužan da ostavi kontrolne uzorke u vidu traka,

6) osiguranik je dužan da osiguravaču pruži sve podatke i dokaze kojima raspolaže, a neophodni su za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete.

Utvrđivanje i procena štete

Član 23.

(1) Po prijemu prijave o nastalom osiguranom slučaju osiguravač je dužan pristupiti utvrđivanju i proceni štete. Utvrđivanje i procenu štete vrši osiguravač i osiguranik. Osiguranik može ovlastiti i drugo lice da ga zastupa u proceni. Osiguravač je dužan da za svog predstavnika u proceni odredi poljoprivrednog stručnjaka.

(2) Osiguranik je dužan da na poziv predstavnika osiguravača izađe na teren radi procene štete ili da ovlasti drugo lice da ga zastupa u proceni. Ako to ne učini, predstavnik osiguravača izvršiće procenu u prisustvu predstavnika mesne zajednice ili opštinske skupštine, a kod kolektivnog osiguranja u prisustvu predstavnika ugovarača kolektivnog osiguranja ili u prisustvu dvojice svedoka.

(3) Procena može biti prethodna (pretprocena) i konačna:

1) kad je procena prethodna (pretprocena) ne utvrđuje se konačna visina štete, već se samo utvrđuje stanje useva i plodova, priroda oštećenja i drugi elementi koji su od važnosti za konačno utvrđivanje, odnosno procenu štete. Ako je oštećenje neznatno i ako se sa sigurnošću može utvrditi da konačni procenat štete, ukoliko nije drugačije ugovoreno, ne može biti veći od 5%, vrši se odmah konačna procena.

2) kod konačne procene štete utvrđuje se: da li su svi usevi odnosno plodovi iste vrste osigurani, veličina oštećene parcele, koliki je procenat štete od nastalog osiguranog slučaja, i koliki bi prinos bio da usevi, odnosno plodovi nisu bili oštećeni osiguranim slučajem.

3) kad su usevi i plodovi oštećeni i dejstvom neke druge opasnosti koja osiguranjem nije obuhvaćena, utvrđuje se koliki je procenat oštećenja od te opasnosti i za visinu tog procenta smanjuje se visina prinosa koji bi se dobio da oštećenja od tih rizika uopšte nije bilo.

4) kod kultura koje se žanju ili beru dva ili više puta, ili imaju više otkosa, utvrđivanje i procena štete vrši se na osnovu broja branja, procenta oštećenja i prosečnog prinosa oštećenih branja. U ovom slučaju treba utvrditi koliko bi branja imao oštećeni usev, koja su branja oštećena, koliki je procenat oštećenja branja i koliki bi bio ukupan stvarni prinos oštećenih branja da nije došlo do oštećenja. Takođe treba utvrditi koliko je roda obrano od oštećenog branja pre nastalog oštećenja.

5) ako jedan isti usev ili plod bude oštećen više puta, procenat štete utvrđuje se prema stanju useva ili plodova posle zadnjeg oštećenja.

6) prilikom utvrđivanja površine pod oštećenim usevima i plodovima, dobijeni rezultat zaokružuje se kod hektara na 1 ar, a kod katastarskih jutara na 50 kvadratnih hvati.

(4) Kada se osiguranik i osiguravač ne slože u proceni pristupa se veštačenju. U tom slučaju osiguranik je dužan da u smislu člana 21. tačka (5) ovih Uslova ostavi kontrolne parcele nedirnete u oštećenom stanju sve dok se ne izvrši veštačenje. Ako tako ne postupi šteta će se izračunati prema prvobitnoj proceni osiguravača.

(5) Neslaganje u proceni štete konstatovaće se u zapisnik o proceni štete ili potvrdi o proceni. Ako proceni nije prisustvovao osiguranik ili njegov zastupnik, osiguranik je dužan da svoje neslaganje sa procenom pismeno saopšti osiguravaču u roku od tri dana od dana saopštenja rezultata procene. Ukoliko osiguranik tako ne postupi, procena se smatra punovažnom.

(6) Osiguravač i osiguranik imaju pravo da traže i vrše kontrolu izvršenih procena prema stanju na licu mesta, a pre žetve - berbe, osim procene izvršene veštačenjem.

(7) Ako se osiguranik ili osiguravač ne slože sa nalazom utvrđenim prilikom kontrole procene, pristupiće se veštačenju u smislu člana 23. ovih Uslova.

Postupak veštačenja

Član 24.

(1) Za postupak veštačenja u smislu člana 22. stava (4) ovih Uslova važe sledeća načela:

1) svaka strana pismeno imenuje svog veštaka u roku od pet dana od dana izvršene procene, a u slučaju kad osiguranik ili njegov zastupnik nije prisustvovao proceni, u roku od tri dana od dana saopštenja rezultata procene.

2) za veštake se mogu imenovati samo lica iz redova poljoprivrednih stručnjaka sa završenim poljoprivrednim fakultetom koja nisu učestvovala u prethodnoj proceni,

3) pre početka veštačenja oba imenovana veštaka biraju trećeg veštaka kao predsednika, koji ne može biti iz redova lica u radnom odnosu sa osiguravačem ili osiguranikom,

4) veštaci rade istovremeno i svoje nalaze u pismenom obliku predaju trećem veštaku - predsedniku. Ako nalazi veštaka međusobno odstupaju, predsednik odlučuje o spornim pitanjima u granicama nalaza oba veštaka. Po jedan primerak odluke predsednik pismeno daje osiguravaću i osiguraniku.

(2) Svaka strana snosi troškove svog veštaka. Troškove predsednika snose obe strane po pola.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 25.

(1) Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:

1) od sume osiguranja - ako je vrednost prinosa jednaka sumi osiguranja ili veća od nje,

2) od stvarne vrednosti prinosa - ako je ta vrednost manja od sume osiguranja.

(2) Vrednost osiguranih useva, odnosno plodova izračunava se na taj način što se od utvrđenog prinosa, koji bi se postigao da nije bilo nikakvog oštećenja, odbije smanjenje prinosa zbog eventualnog oštećenja prinosa opasnostima koje nisu obuhvaćene osiguranjem i tako dobijeni prinos obračunava se po tržišnim ili zaštitnim cenama, a za ugovorenu proizvodnju - po cenama ugovorenim sa organizatorom proizvodnje.

(3) Za poljoprivredne kulture čije se cene ne formiraju na tržištu ili propisima, obračun se vrši po cenama ugovorenim u polisi.

(4) Kada se vrednost prinosa obračunava po tržišnim cenama, merodavne su cene na veliko koje se formiraju na najbližem slobodnom tržištu posle žetve, odnosno berbe, i to u vreme kada je dovoz ili ponuda dotičnih poljoprivrednih proizvoda normalna.

(5) Šteta na osiguranim usevima, odnosno plodovima do 5% ne nadoknađuje se, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

(6) Kada je šteta delimična, osiguraniku se na ime naknade isplaćuje: u slučajevima iz stava (1) tačka 1) ovog člana - od sume osiguranja, u slučajevima iz stava (1) tačka 2) ovog člana - od vrednosti prinosa - onoliko procenata za koliko su procenata usevi, odnosno plodovi oštećeni.

(7) Kada je šteta potpuna osiguraniku se na ime naknade isplaćuje:

- u slučajevim iz stava (1) tačka 1) ovog člana iznos sume osiguranja,
- u slučajevima iz stava (1) tačka 2) ovog člana iznos vrednosti prinosa umanjen za troškove proizvodnje koji se od nastanka štete do završetka žetve ili berbe neće ostvariti, uzimajući pri tom u obzir neophodne troškove za uklanjanje biljnih ostataka.

(8) Šteta kod koje je vrednost ostatka prinosa manja od vrednosti neostvarenih troškova proizvodnje smatra se potpunom štetom u smislu stava (7) ovog člana, te je osiguravač obavezan da isplati naknadu iz osiguranja u smislu stava (7) ovog člana.

(9) Kada su mladi i tek zasejani usevi potpuno uništeni, a prema godišnjem dobu, vremenskim prilikama i prikladnosti zemljišta umesto njih je moguće zasejati istu kulturu, osiguraniku se isplaćuje akontacija naknade iz osiguranja u visini 30% od sume osiguranja.

(10) Kada su mladi ili tek zasejani usevi potpuno uništeni, a prema godišnjem dobu, vremenskim prilikama i prikladnosti zemljišta nije moguće setvu ili sadnju izvršiti istom, već nekom drugom kulturom, osiguraniku se isplaćuje akontacija naknade iz osiguranja u visini 50% od sume osiguranja.

(11) Ako u smislu stava (9) ili (10) ovog člana novozasejani odnosno zasađeni usev nije uopšte uspeo usled okolnosti na koje osiguranik nije mogao uticati, ili je delimično uspeo, naknada iz osiguranja će se utvrditi na sledeći način:

1) ako usev uopšte nije uspeo, izračunaće se ukupan iznos naknade u smislu odredaba stava (1)-(4) i stava (7) ovog člana, i osiguraniku isplatiti razlika između isplaćenog iznosa akontacije po stavu (9) ili (10) ovog člana i ukupno utvrđenog iznosa naknade,

2) ako je usev delimično uspeo, prvo će se utvrditi postignuta vrednost zasejane, odnosno zasađene kulture i ta vrednost dodati isplaćenom iznosu akontacije iz stava (9) ili (10) ovog člana. Ako tako dobijeni iznos bude manji od vrednosti koji bi osigurana kultura imala da nije došlo do nastanka osiguranog slučaja, osiguraniku će se nadoknaditi razlika do te vrednosti.

(12) Iznos troškova proizvodnje u smislu stava (7) ovog člana ne odbija se kada se vrši presejavanje, odnosno presađivanje potpuno uništenih useva i plodova.

(13) Zahtev za isplatu razlike naknade u smislu stava (11) ovog člana osiguranik je dužan da pismeno podnese osiguravaču i to pre nego se usev požanje ili obere. Opravdanost zahteva sporazumno utvrđuju osiguranik i osiguravač.

(14) Ukoliko osiguranik ne izvrši presejavanje, odnosno presađivanje u smislu stava (9) i (10) ovog člana, isplaćena akontacija smatraće se konačnom naknadom iz osnova osiguranja.

Ugovoreni samoprdržaj

Član 26.

Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi jedan deo štete (ugovoreni samoprdržaj), naknada iz osiguranja, ako nastupi osigurani slučaj, utvrdiće se tako da na osiguranika otpada deo štete u visini ugovorenog samoprdržaja (franšiza).

Naknada troškova

Član 27.

(1) Osiguravač naknađuje troškove prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušaja da se ograniče njegove štetne posledice samo ukoliko je osiguranik te pokušaje preduzeo u dogovoru sa osiguravačem ili uz njegovu saglasnost.

(2) Ako osiguravač odbije da da saglasnost na predložene mere iz stava (1) ovog člana, u slučaju nastanka štete obavezan je da isplati naknadu iz ugovora o osiguranju u celini.

Eksperimentalna osiguranja

Član 28.

Osiguranje useva i plodova koje nije obuhvaćeno ovim Opštim uslovima može se uvesti kao eksperimentalno osiguranje po posebnim uslovima koje donosi Upravni odbor Društva.

Eksperimentalno osiguranje može trajati najviše pet godina.

Primena Opštih uslova

Član 29.

Ovi Uslovi stupaju na snagu danom donošenja, a primenjuju se počev od osmog dana od dana objavljivanja u skladu sa odredbama statuta osiguravača.

Danom stupanja na snagu ovih Uslova prestaju da važe Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova, koje je doneo Upravni odbor Organizacije za osiguranje "POLIS" a.d. Beograd dana 26.05.2005. godine, kao i sve izmene i dopune tih uslova donete do dana primene ovih Uslova.

**PRESEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

Maja Krumberger